



marksistička estetika danas

sreten petrović

juni-juli '81. broj 268-266

Sterija * Dostojevski * Hajdeger

sačekaj vreme

petru krdu

TI IZMIŠLJAŠ IGRE

*Potom sledi ovako:
odlaziš golih ruku u susret pesmi
ne dolazi ti u pomoć nijedan ratnik
stojiš u zasedi između svega i sebe
lov je zabranjen*

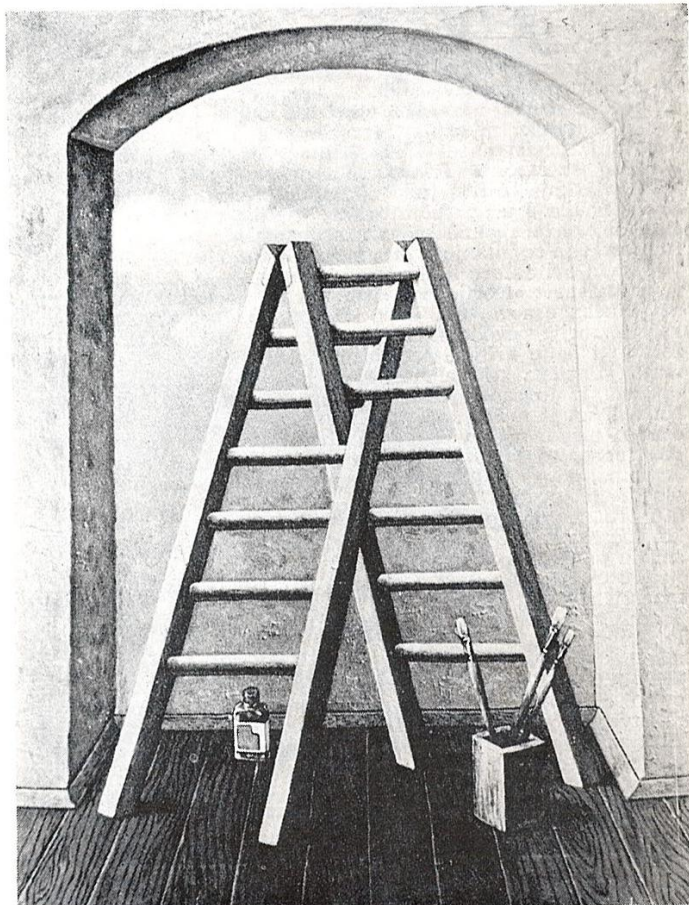
*potom se nastavlja ovako:
činjenica ti preči dugo
naređuješ da ti donesu rolnu papirusa
nisi došao
ali preda mnom si.*

SACEKAJ VREME

*Stvari se odvijaju na glavnoj stazi:
stavljena pod pratnju moja smrt
šalje signale.
Svakodnevno obavljamo poslove
između spuštanja zavese i čoveka koji ide
mostom i sapliče se o zvezde,
tu na ulici...
po potrebi nudim ti i kopiju
vremena što treba da dođe.*

*Da se dobro držiš rukama za vazduh!
da sačekaš vreme da ne stigne
već tri dana naovamo.*

S rumunskog preveo autor.



Ako je za najnoviju situaciju u estetici karakteristična promena interesovanja od »immanentne interpretacije« dela i od »analize forme« ka socijalno-naučnom objašnjenju fenomena umetnosti,¹ onda se ovde nema u vidu samo situacija u marksističkoj teoriji umetnosti, već i šire, u estetici u celini. Po mome mišljenju, veoma je značajno to što je pomenuto interesovanje za društveni smisao umetnosti danas provocirano savremenim plodnim razvojem marksističke misli.

Moja je namera, pre svega, u tome da izložim savremene poglede i dileme u vezi s pitanjem »marksističke estetike« i da se, potom, u kraćem osvrtu na ta gledišta, odredim prema ideji jedne kritički zasnovane marksističke teorije umetnosti.

I

Hajnc Pecolt (Heinz Peatzoldt) je u svome obimnom radu *Neomarksistička estetika* (I, II) problematizovao ideju »marksističke estetike«. Po njemu, pojam jedne takve »materijalističke ili marksističke estetike« zahteva temeljno promišljanje, a zatim i razjašnjenje², bez kojega se danas ne može smisljeno dalje tražiti za novim ishodištima u marksističkoj teoriji. Kako ovaj autor određuje pojam »marksističke estetike«? On smatra da pojam »materijalističke estetike« podrazumeva »materijalističku kritiku estetike kao takve«. U tom smislu bi materijalistička kri-

Cvejin * Flašar * Folkman-Šluk * Grabovac * Hořmanstal * Hribar * Kudrjavcev
* Lovel * Petri * Prokopijević * Radojković * Stepanov * Šlezer
* Tamaš * Tojnisen